

ЧЕСТИТ 24 МАЙ
- ДЕН НА БЪЛГАРСКАТА
ПРОСВЕТА И КУЛТУРА И НА
СЛАВЯНСКАТА ПИСМЕНОСТ

ВЕСТНИК НА БЪЛГАРИТЕ В СЪРБИЯ

ISSN 2466-4707

Българство

Ново

ГОДИНА I ◊ БРОЙ 22 ◊ 12 май 2017 г. ◊ Безплатен екземпляр ► Основател: НАЦИОНАЛЕН СЪВЕТ НА БЪЛГАРИТЕ В СЪРБИЯ

Двамата
титани на
човешката
мисъл –
светите
братя
Кирил и
Методий

Художествена галерия

Творбите, поместени във вестника, са
от художника-скулптор Никола АНТОВ

Република България се сдоби с ново правителство

Трети премиерски мандат за лидер на ГЕРБ Бойко Борисов

Парламентът на Република България на 4 май избра ново правителство начело с Бойко Борисов. Новото правителство съчиняват ГЕРБ и „Обединените патриоти”, а избора му подкрепи и партията „Воля” на Веселин Марешки.

Новото правителство е с четирима вицепремиери и 18 министри. Съставът и структурата на кабинета са следните:

Министър-председател - Бойко Методиев Борисов; Заместник министър-председател - Томислав Пейков Дончев; Заместник министър-председател по икономическата и демографската политика - Валери Симеонов Симеонов; Заместник министър-председател по обществения ред и сигурността и министър на отбрана-

- Красимир Дончев Каракачанов; Заместник министър-председател по правосъдната реформа и министър на външните работи - Екатерина Спасова Гечева - Захариева; Министър на финансите - Владислав Иванов Горанов; Министър на вътрешните работи - Валентин Иванов Радев; Министър на регионалното развитие и благоустройството - Николай Нанков Нанков; Министър на труда и социалната политика - Бисер Христов Петков; Министър на отбраната - Красимир Дончев Каракачанов; Министър на външните работи - Екатерина Спасова Гечева - Захариева; Министър на правосъдието - Цецка Щачева Даневска; Министър на образованието и науката - Красимир Георгиев Вълчев;

Министър на здравеопазването - Николай Кирилов Петров; Министър за Българското председателство на Съвета на ЕС 2018 - Лилияна Павлова; Министър на културата - Бойко Василев Банов; Министър на околната среда и водите - Нено Ненов Димов; Министър на земеделието, храните и горите - Румен Андонов Порожанов; Министър на транспорта, информационните технологии и съобщенията - Ивайло Ангелов Московски; Министър на икономиката - Емил Любенов Караколов; Министър на енергетиката - Теменужка Петрова Петкова; Министър на туризма - Николина Панайотова Ангелкова; Министър на младежта и спорта - Красен Кирилов Кралев.

П.Л.Р.

По инициатива на кмета Владимир Захариев

Трета кръводарителска акция във ВМА в София

Около 50 босилеградчани се включиха в поредната кръводарителска акция, която по инициатива на кмета Владимир Захариев община организира в края на миналия месец в Центъра по трансфузионна хематология във Военномедицинската академия в София.

Акцията е организирана в знак на благодарност и признателност за огромната помощ и грижите, които ръководството и служителите във ВМА от 2009 г. оказват безвъзмездно на пациентите от Босилеградско и на нашите сънародници от другите краища на Сърбия. Това бе първата кръводарителска кампания за 2017 година, а миналата година бяха проведени две такива, в които се включиха около 150 наши съграждани.

- С кръводарителската ак-

ция искаме да кажем „Благодаря!“ на нашите лекари и на целия персонал във ВМА, които се грижат за нас и които винаги са ни подкрепляли. Благодаря им много за висококуманния жест. Нямам думи, с които да изкажа нашата благодарност. „Всичко е от сърце“, заяви кметът

Захариев, който заедно със семейството си е редовен участник във всички кръводарителски акции във Военномедицинската академия.

От 2009 година във ВМА в София са извършени около 14 хиляди лекарски прегледи на босилеградчани. Както предава сайтът на ВМА, на-

Полагане на венци пред паметника-костница в Ниш

Посолството на Република България в Белград и Генералното консулство в Ниш и тази година на 6 май организираха полагане на венци пред паметника-костница на българските воиници, загинали в битките за освобождение на Югославия през Втората световна война.

В отдаването на почит пред паметника в нишкия квартал „Ледена стена“ присъстваха посланикът на Република България в Белград Негово Превъзходителство г-н Радко Влайков, генералният консул в Ниш г-н Едвин Сугарев, кметът на нишката община Палилула Александър Ждрале, представители на сдруженията „Рила“, „Балкан“ и „Цариброд“ и многообразни граждани.

Негово Превъзходителство г-н Влайков изрази задоволство и благодарност към събрали се граждани, на които дъждът не им попречи да присъстват на това важно събитие. 6 май е Национален празник на Република България и Ден на армията, а на този ден православната църква чества деня на Свети Георги Победоносец. „Днешната дата е доказателство за отличното сътрудничество, което съществува между Република България и Град Ниш, за което допринасят дейностите на Генералното консулството в Ниш и Община Палилула.

Политическите отношения между България и Сърбия винаги са били добри и наскоро ще дойде време, когато сърбите и българите заедно ще отдават почит на своите загинали воиници, гледайки към общото европейско бъдеще“, изтъкна г-н Влайков.

Кметът на нишката община Палилула каза, че е изключително доволен от сътрудничеството между Република България и Община Палилула, особено в областта на проектите за трансгранично сътрудничество. Планирана е реставрация на костницата в сътрудничество с Института за защита на паметниците в Ниш.

Този ден и полагането на венци пред паметника представляват още едно доказателство, че сръбският и българският народ в този район живеят заедно, заедно се борят и заедно страдат. Единни са по време на война и мир, независимо от границите.

С.Дж.

УНДП ще реализира проекти в Босилеградска община

Във връзка с реализациите на проекти в общините, за-сегнати от мигрантската криза, миналата седмица в Босилеград се проведе сре-ща между представителя на УНДП - Програмата за раз-витие при Обединените нации Небойша Покимица и общинското ръководство. Предварително кметът Влади-мир Захариев и зам.-кме-тът Стефан Стойков презен-тирали на УНДП в Белград редица проекти от областта на пътната и комуналната инфраструктури.

Освен кмета Захариев на срещата присъства и Даниел Зарев, общински координа-тор за сътрудничество с УНДП, Страшко Апостолов, директор на общественото пред-приятие „Строителни площи и пътища на Община Босилеград“, Предраг Трай-ков, директор на „Услуга“ и др.

Представителите на об-щината поискали да бъдат реализирани проекти за доизграждане и асфалтира-не на пътя от село Извор до местността Славче на самата граница, където е запланувано да бъде открит граничен пункт. Дължината на трасето е над 1 км. Също е поискано и да продължи ас-фалтирането на регионал-

ния път от Босилеград до мината в Караманица и гра-ничния пункт на Голеш, как-то и изграждане и асфалтира-не на други пътни отсечки в общината.

На срещата били разиск-вани и възможностите за реализация на проекти от областта на комуналната ин-фраструктура - изграждане на пречиствателна станция и колектор за отпадъчни води в Босилеград, осигуряване на специализиран камион с цистерна за транспорт на питейна вода и миене на улици, пластмасови кофи за смет и големи пластмасови контейнери и др. Един от приоритетите по време на разговорите бил искът за провеждане на бактериоло-гически и химически изслед-вания на всички извори на територията на общината. Захариев изтъкна, че Боси-леградска община разполага

с около 500 извора, от които жителите в града и в селата ползват вода. „От своя страна община ще извърши маркиране на всички извори, а от УНДП е поискано да осигури средства за изслед-ване на бактериологическа-та и химическата годност на водата от изворите“, добави той.

Г.Л.Р.

Сесия на Общинския съвет в Димитровград

Приети отчетите за работа на местните ведомства

На 14-ата сесия на Общин-ския съвет в Димитровград съветниците приеха отчетите за работа и за финансова дейност на ведомствата в об-щината – Здравния дом, Народната библиотека „Детко Петров“, Центъра за култура, Спортно-туристическия център „Цариброд“ и Цен-търа за социални грижи.

Приета бе и Програма за поощрителни мерки за реа-

лизиране на селскостопан-ска политика и политиката на руралното развитие, как-то и Програма за защита, уреждане и ползване на сел-скостопански площи в дър-жавна собственост в територията на общината за 2017 година.

Съветниците дадоха зеле-на светлина и на Анекса към договора, отнасящ се до об-щественото предприятие

Министър Стефанович в Димитровград

Хубави новини за граничарите

Министърът на вътреш-ните работи на Сърбия Небойша Стефанович тези дни посети Обединените сили на армията и полицията в пункта в с. Градине край Димит-ровград. Благодарение анга-жирането на министерство-то пунктьт е оборуден с ня-колко нови контейнера с цел подобряване условията за

престой на военните и поли-цията тук. Стефанович ги ос-ведоми, че заплатите им през тази година ще бъдат увеличени, като по този начин допълнително ще се по-добри материалното им по-ложение. Той добави, че държава ще продължи и с инвестиране в съоръжения, от които се нуждаят органи-

те на реда.

Представителите на Об-единените сили споделиха пред министъра от какво още имат нужда, както и какво им е необходимо за улесняване на патрулите и други задължения, които из-пълняват.

По време на срещата ми-нистърът наблюда, че 20 хи-ляди представители на Об-единените сили на полиция-та и армията в Сърбия през изминалния период са свър-шили голяма работа, като са предотвратявали успешно нелегалното преминаване на границите на страната. Той обаче оповести, че работата още не е завършена, пред-вид, че се очаква нова вълна от мигранти.

Б.Д.

Босилеград

Заседание на Общинската скупищина

Общинската скупищина в Босилеград миналата седмица проведе VII си редовно за-седание. В дневния ред бяха включени 64 точки, а по-го-ляма част от тях се отнасяха до даването на съгласия за докладите за работа и финан-совите доклади на институ-циите, организациите и сдру-жения за 2016 година.

Общинският парламент прие докладите на Общин-ското управление, кмета, Об-щинския съвет, Общинската скупищина, на ведомствата Център за култура и Народ-на библиотека „Христо Ботев“, на публичните пред-приятия „Услуга“, Ветеринарна амбулатория „Босилеград“, „Строителни площи и пътища на община Босилеград“ и др.

Съветниците разглеждаха и приеха финансовите док-лади на ведомствата и орга-

низациите за израсходвани-те средства, получени от об-щинския бюджет - основно-то училище, гимназията, де-тската градина, ученичес-кото общежитие, Здравния дом, Центъра за социални грижи, Червения кръст и др., както и финансовите доклади на сдруженията, чи-то дейности частично или изцяло се финансираат от об-щинската хазна.

На заседанието бе приета Годишната програма за за-щита, уреждане и ползване на общинските земеделски парцели и Социалната про-грама на общината за 2017 година. Прието бе и реше-ние за формиране на клон на общинския Център за соци-ални грижи, предложение на мрежата на основни учи-лища в територията на об-щината, решение за измене-ние и допълнение на реше-

нието за комунално урежда-не и хигиена, решение за ка-тегоризация на общинските пътища и улици, решение за улично осветление и др.

Общинската скупищина назначи председатели и чле-нове на Надзорните съвети в обществените предприятия: „Услуга“, Ветеринарна ам-булатория „Босилеград“, „Строителни площи и пътища на Община Босилеград“ и оформи Комисия за про-веждане на конкурси за из-бор на директори на тези пред-приятия, чийто основа-тел е Общинската скупи-щина.

П.Л.Р.

Съобщение

На 4 май 2017 г. в помещението на Сдружение „Цариброд“ в Ниш започна курсът по български език ниво „А“.

Български език започна да учат 22-ма кандидати. С курсистите работи Валерия Тодорова, професор във Филологическия факултет във Велико Търново и на студентите по славистика във Философския факултет в Ниш. Курсът се финансира от Министерството на външните работи на Република България със съдействието на генералното консулство в Ниш, а под егидата на родното Сдружение „Цариброд“ в Ниш.

Б.Д.

ДЕЯНИЯТА ТИТЛУИ НА ЧОВЕШКАТА ПИСЪЦА СВЕТИТЕ БРАЯ КИРИЛ И МЕТОДИЙ

В НАВЕЧЕРИЕТО НА ДЕНЯ НА СЛАВЯНСКАТА ПИСМЕНОСТ И БЪЛГАРСКАТА ПРОСВЕТА И КУЛТУРА

Основите на християнската цивилизация - славянска като език, старобългарска като произход, полагат двамата монаси, писатели, книжовници и християнски мисионери Константин-Кирил Философ и Методий. Те прокарват пътя към Златния век на славянската писменост и култура. Родени са в Солун (Тесалоники) - вторият по големина и значение политически и културен център на Византийската империя. "И по майка, и по баща - четем в Пространното житие на Методий - те бяха от много добър и почен род, отдавна познат и на Бога, и на царя (императора)..."

Семейството им е от аристократичен произход и принадлежи към влиятелните кръгове на тогавашното византийско общество. Бащата Лъв е друнгари - високопоставена военна и административна длъжност в държавата. Майка им Мария е от славянски произход.

Светите братя Кирил и Методи създават славянската азбука и превеждат на славянски Свещеното Писание (Библията) и текстовете на светата литургия, за да отворят за славянските народи съкровищницата на Божието слово и на тайнствата. По време на своята мисионерска дейност те претърпяват много изпитания и страдания от всякакъв вид. Папа Адриан II потвърждава тяхното дело, като благославя лингвистичките книги, написани на славянски език.

Методий е по-големият брат. Неговото светско име не е познато на историците. Методий е монашеското му име. Точната година на неговото раждане не може да се определи. Най-обоснована е хипотезата за 815 г. Знатният произход на Методий и неговите умения и образованост не остават незабелязани от императора. В стремежа си да укрепи властта си сред славянските племена той назначава Методий за административен управител на област, намираща се на север от Солун, населена със славяни. Десетгодишният престой сред славяните помага на Методий в бъдещата му просветителска дейност. По незнайни причини по-късно той се оттегля от тази длъжност. Отива и остава в манастира "Полихрон", който се намира в планината Олимп. В този манастир Методий е монах, а по-късно и игумен. Предполага се, че манастирът "Полихрон" е най-вероятното място, където двамата братя към 855 г. създават славянската азбука – глаголица, създават книжовна славянска лексика и започват превода на свещените книги. От 860 до 867 г. свети Методий участва в различни мисии заедно с брат си свети Кирил – при хазарите, в Моравия, в Рим и Венеция. По време на тези мисии те утвърждават християнството като религия и славянското богослужение. Методий е ръкоположен за архиепископ и назначен за папски легат за Среден Дунав и Панония. Това настройва немското духовенство враждебно. На църковен съд в Регенсбург го осъждат на заточение в манастира „Еланген“ в Швабия. След две години и половина е освободен по застъпничество на папата и през есента на 873 г. отново е архиепископ на Великоморавия. През последните години от живота си Методий завършва превода на Библията и сътворява проповеди, молитви и песнопения на славянски език, като продължава неравностойната борба с немското духовенство. Свети Методий умира на 6 април 885 г. Погребан е във Велеград – столицата на Великоморавия. След смъртта му е канонизиран за светец.

Константин е светското име на по-малкия брат,

а Кирил е името, което приема петдесет дни преди смъртта си заедно с монашеския сан. За рождената му година се посочва 827 г. Аристократичният произход на Константин-Кирил е безспорен. Това му дава възможност да получи добро образование в родния си град. От дете проявява изключителни интелектуални умения и неговите знатни родители го насочват към научното поприще. Пред Кирил се откриват перспективи за охолен и блъскав живот, но той предпочита да поеме пътя на самоотричанието и борбата на духовното поле. Константин завършва най-висшето училище – Магнаурската школа, където изучава „елински изкуства“: граматика, поезия, геометрия, диалектика и „всички философски науки“: риторика, аритметика, астрономия и пр. с най-добър успех. Като библиотекар на Патриаршеската библиотека в църквата „Св. София“ и преподавател в Магнаурската школа, Константин проявява блестящите си философски, ораторски и полемични способности, заради което е изпратен на духовна мисия при арабите (сарацините) в Багдадския халифат (850). Навсякъде Константин-Кирил блести със своя ум. Двете отговорни мисии при арабите и при хазарите, по форма религиозни, а по същество политически, показват на дело ненадминатото му умение да полемизира и да убеждава. Мисията на Константин-Кирил Философ във Великоморавия е съдбоносна за славянството, а и не само за него.

Преди да потегли на път за далечната славянска страна, Кирил вече е създал буквите.

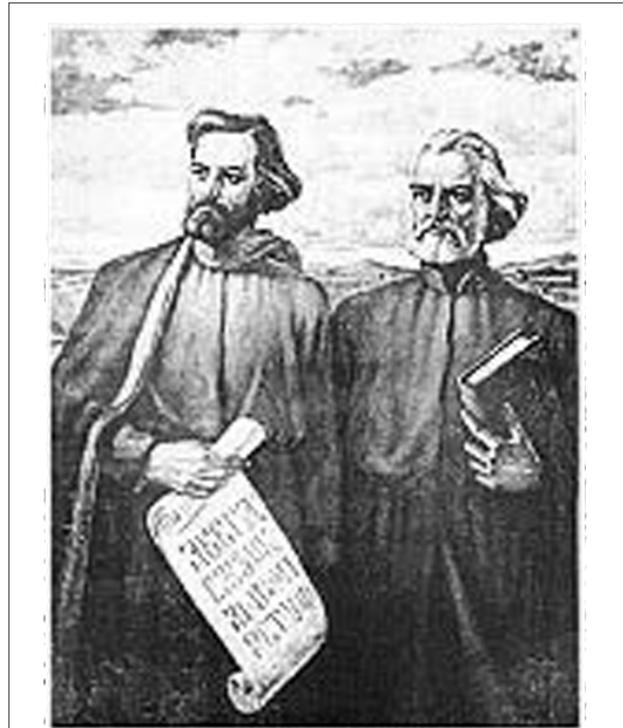

Изтощен от напрегнатата работа и продължителните пътувания, Константин-Кирил Философ умира на 14 февруари 869 г. в Рим. Признание за великото му дело е тържественото му погребение в римската църква "Сан Клементе" и канонизирането му за светец на християнската църква веднага след смъртта му.

Славянският език звуци под куполите на римските черкви. Славянският език се налага в културната история на Европа. Разнася се по света призовът на свети Кирил Философ от стихотворението "Проглас към Евангелието":

Слушайте, цял славянски роде,
Слушайте, защото слово от Бога дойде,
Слово, което храни човешките души,
Слово, което крепи сърцата и умовете.

Двамата славянски братя налагат своето съвпадение в тежка и упорита борба, превърнала живота им в истински подвиг. Блестящият и всеобхватен ум на свети Кирил и безграничната вяра на свети Методий в правотата и бъдещето на великото начинание са източник на воля и морална сила в борбата с триезичната теория. Другата безсмъртна страна на делото на двамата братя е обстоятелството, че преводът на богослужебните книги е извършен на говоримия народен славянски език от онова време. С това те възвестяват на света принципа на свободното слово и

Св. св. КИРИЛ и МЕТОДИИ
826/827-869 ок. 815-885

културата и стават предвестници на Ренесанса в Европа.

През 863 г., по молба на Великоморавския княз Ростислав, Кирил и Методий са изпратени във Великоморавия. Тук те подготвят духовници, превеждат богослужебни книги и за 40 месеца създават славянската литургия. В Блатненското княжество за шест месеца обучават 50 ученици. Те продължават мисионерската и просветителска дейност на своите учители, като извършват богослужение на славянски език и разпространяват славянската писменост. До нас са достигнали само няколко имени на преки ученици на Кирил и Методий. Това са Сава, Климент, Горазд, Наум и Ангеларий. Утвърдено е мнението, че Константин Преславски също е бил сред тези ученици, но е пристигнал в България след изпитанията на родството.

Всеобщата признателност на българите и другия славянски народ към делото на първоучителите днес намира израз в най-красивия и вълнуващ празник - 24 май, обявен от Българската държава за Ден на славянската писменост и българската просвета и култура. На този ден във всяко българско училище и там, където честват светите братя, се организират празници, шествия и различни културни форуми. Този празник се отбелязва и в различни европейски градове, а официална българска държавна делегация посещава Ватикана, където отдава почит на гроба на свети Кирил в църквата "Сан Клементе" в Рим.

На паметта и делото на първоучителите свети Кирил и Методий са издигнати десетки паметници в различни европейски държави, а през 1980 година папа Йоан Павел II ги обявява за покровители на Европа. На тях са посветни и стотици творби на българското музикално, изобразително и литературно изкуство.

Денят и делото на славянските братя е величествен празник на българската култура, единствен по рода си в целия свят. Този ден никога не трябва да се забравя, а трябва да се предава от поколения на поколения и от век на век!

Подготви *Д. Христова*

Едвин СУГАРЕВ**Откачалката чете
празна страница**

толкова пъти я препрочитам
ала все се изплъзва смисилът
може би буквите са се разпълзяли
погнати мравки и
стреснати паяци
може изобщо да няма лист
да е изгризан от
словата гъсеници
може да е черна дупка в онемялата вселена
да е всмукала всички книги
да е премляла всички смисли
може и аз дето чета да съм текст
ето изтегля ме
скачам в нея
изчезвам

Цвемко ИВАНОВ**Око**

В окото Ти виждам море,
море синьо, дълбоко!
Дали навярно ме зове
Твоето прекрасно око?

Виждам - буря жестока,
вълни - чак до небесата!
Тази буря в Твоето око,
не е ли бурята в душата Ти?

Бие небесна мълния,
бърка морето и небето...
Не са ли това искри от огъня,
който пламти в сърцето Ти?!

На балкона

И тая нощ по небето плуват
милиони: милиони звезди
и тая нощ въздишки се чуват
и пламтят влюбени погледи.

И тая нощ Ти от балкона,
като пълна Луна блестиши.
Гледаме в теб като в икона
и чакаме любов да ни подариш.

Ти самодиво, легко усмихната,
като Богиня над нас стоиш.
Всички чакаме, а ти сърцето си и душата,
кой знае на кого ще подариш.

Радица ДИМИТРОВА**Прости ми,
майко**

Прости ми, майко,
сълзите ми горчиви,
ти искаше силна винаги да съм,
прости ми
но понякога, уви,
толкова силно прегръщаши ме на сън.
Прости ми, майко,
че често си мисля
колко много липса по тебе остана,
прости ми,
че винаги тъгувам,
пред родната къща като застана.
Прости ми, майко,
че тъмната нощ
ме кара до безкрайност да ридая,
прости ми,
че стискам юмруци,
като влизам в детската стая.
Прости ми, майко,
че все нагоре гледам,
надявайки се ангела да зърна,
прости ми,
че всичко бих дала
да мога още веднъж да те прегърна.

**Съксани
нишки**

...които никога няма
да бъдат както преди
защото след късането
нещо ще навреди
на предишното състояние,
няма да е покаяние!
...които всеки опитва
пак да подреди

Велимир КОСТОВ**Характеристика на тероризма
в краткия роман на моя живот**

Внезапното видение на блуса
ме посвети в Историята на света
Отхвърлям съвършено хладно мисълта да бъда гегата на Свети Сава
Надявам се не съм умствено помрачен
И вкопчен в собствената болка
Немърпеливо чакам писмата от чужбина
Докато уникални форми на расизъм се мъчат да родят омразата
Всяка събота вечер отивам на Congo Square
Да играя бамбула
Притчите от Завета произнасям със силата на Очевидеца
От Ню Орлиънс до Ниш
Има страшно много спирчуъл-песнопения
Които в моя случай са само липическа проповед.
Вече трийсет и осем години всеки ден преживявам кръщение
River deep, mountain high.

но не са същите и няма как
да бъде както винаги
разкъсват се от това което следим,
нека да не се съдим!
...които представляват провал
пред даденото изпитание
скъсанни от подлост
пред нечисто съзнание
в което отделно сме аз и ти, а не ние!
...които ще запазим
като спомен, част от мен,
съществувал цяла вечност
в която идва ден,
край на късането в мен!!!

След мен

Нереално определям правилата
и ги пренебрегвам съзнателно,
щото не ми стига силата
да действам по- внимателно.
сюжет доста гениален
в моята глава се ражда
дори да е трогващо банален
успех и действие поражда.
комплекси подредени до перфектност
почти във всеки един от нас
признак на любов ако е ревност
нещастна и разочарована съм аз.
С други думи ти ме лъжеши,
че нещата ще се подредят
стига да успееш да създадеш
нови идеали в съвсем нов свят.
Искам вечно само да съм своя
себе си да предам - никога няма да стане
и на този свят чрез престоя
от мен на вечността каквото остане.
Стига да е стих, мисъл или сълза
запечатала се в съзнание на някой
ще съм убедена, че в мир и тишина
все пак ще намеря своя покой.

Никица ХРИСТОВ**Родният край зове**

Там, в близките земи на запад,
където снегът блести до юли -
там, където мечтите не се цапат,
а идеалите тръгват с цървули.

В чужбина, дори и с нова риза,
не значи, че друг човек си вече,
там непознатите хора са близо,
а близките са толкова далече.

В мисълта родният край се обажда,
зове ароматът на черешата в двора,
където и да сме, изпитваме жажда
за родния край и любимите хора.

Маринковци**Сърцето по Маринковци кърви...**

На север от града малък,
под Милевска планина,
там е жизненият залък -
край една цветна долина.

Това парченце живот,
от прадедите запазено,
е сърцето на моя род -
от времето не е прегазено.

Пред прага на моя дом,
споменът все ме връща,
на носталгията е симптом
и волите той погъща.

А днес баби и дядовци
стари, тромави и куци,
и сега те в Маринковци
чакат милите си внучи.

Сърце от спомени навято,
защото рядко го посещавам -
родното ми място свято,
само стихове му посвещавам...

Може някоя къща да е празна,
може някой дом да е съборен,
но традицията е еднообразна,
а обичта - тръгва от самия корен.

Сърцето ми по Маринковци кърви,
но продължава напред да върви...

**Сините очи
и косите черни**

Под дългите и буйни коси черни
мигат кротко сините ѹ очи верни,
заради алените и мълчаливи устни
мечтаеш любовта да не те напусне.

Погледът ѹ спира ѱлата орбита,
а гласът - започнатия разговор,
затова и сърцето нищо не пита -
то отначало знае всеки отговор.

Сините ѹ очи и тези черни коси
денем не излизат от мислите още,
не си тръгват от сънищата нощем -
любовта влюбеното сърце покоси.

Югосалава АЛЕКСАНДРОВ**Истински герой**

Нима има друг мъж като
него!?

Нима друг ще ме обича
така -
не на думи и без
защото!?

Който ще ме прегръща
силно

без да му казвам:
„Прегръни ме!“

Който няма да ме
изостави
въпреки всичко и всички.

Който посреща нощ ще ми
се обади
за да пита дали съм
добре.

Който първо ще ме прегръне,
а после ще каже: „Защо
закъсня?“

Който няма да казва, че
му липсвам,
а направо ще дойде да
ме види.

Нима някой ден ще стане
сутрин
да ми направи закуска,
чай, кафе...!?

Нима ще ми направи
подарък
без да е осми март или
Коледа!?

Нима друг ще заплаче
заради мен
или пък ще го боли моята
сълза!?

Нима има по-достоен, по-
добър!?

Нима извън приказките и
филмите
има такъв мъж, който ще
ме обича
повече или наполовина

като теб -
Татко! Нима има такъв
герой!?

Убедена съм, че няма!
Татко,

само ти си истински
герой,
останалите са по
сценарий!

Любов е действие

Любов не е просто едно
съществително, а човек.

Не е дума, а емоция,
не е обвързаност, а
свобода.

Не е ѱла вселена,
а една прегръдка от
сърце,
усмивка на любимо лице.

И дом и семейство,
и подкрепа и мил жест.
И закуска и вечеря -
разделено всичко на две,
винаги, а не само когато ...
Любов е много повече
от едно „Обичам те“ -
не глагол, а действие.

I'm happy!

Щастлива съм.
Заради едни очи,
заради една детска
усмивка и душа.

Защото съм единствена.

И липсваща.
И любяща и обичана.
Без излишни илюзии.

Без лъжи.

Просто любов,
създадена от нас...

Щастлива съм.
С причина(и)
и без загуби.

Демоде

С различни сетива ли
съм,
щом забелязвам само
усмивките,
а не грима?

И цвете в косата няма
да забележа, ако
очите са тъжни или
щастливи.

И тялото на атлет няма
да забележа, ако
е просто черупка без
душа.

Сетивата ми разпознават
само усмивките,
блъсъка и тъгата в очите.
Изкуствени украси,
някак си не ги
забелязвам.

Защо ли?

Защото явно съм демоде -
различна от модерните
люде.

От 19 - 22 април се проведе X издание на фестиваля „Вишнев цвят“

Утвърждаване на творчество и културни и приятелски връзки

Фестивалът е традиционен и се провежда през месец април, когато цъфтят вишните

Едно от събитията по време на Празниците е Международния поетичен конкурс "Белоцветните вишни", чийто основател е Димитър Никленов, поет, драматург, редактор.

Участниците в Международния конкурс "Белоцветните вишни 2016" бяха 217.

За пръв път на конкурса участва и нишката поетеса Миляна Игнатович Кнежевич. Нейното стихотворение "Вишневият цвят донася пролетта" е включено и публикувано в Алманаха, който излезна преди заключителното тържество на фестивала.

За гореспоменатото стихотворение Миляна Игнатович получи награда от Историческия музей „Искра“ в гр. Казанлък. Наградата ѝ бе връчена по време на Празниците. По този хубав повод Миляна се представи със стихове на български и сръбски език пред ученици и преподаватели от Професионална гимназия по лека промишленост и туризъм в Казанлък. Тя участва и в рецитала под название „Щастие“.

Ето нейните впечатления: - С българската литература се запознах по-подробно посредством моите приятели: поетите - Ани Стайкова Иванова от гр. Пловдив, Катя Ерменкова от гр. Сандански, Иван Топалски от Благоевград, Денко Рангелов от Ниш и др. Вече няколко години българските поети участват на конкурси в Сърбия, а аз за пръв път участвах миналата година на конкурса на „Мелнишките вечери на поезията“, където грабнах първа награда за стихотворението си „Горчиво вино“ и на конкурса в Казанлък, където също получих награда... Аз пиша поради удовлетворяване на творческите си упования. А получаването на награда възприемам като признание за това, че моята творба, отронена от душата ми, се харесва и на други, преди всичко на ценителите на словото...

В Казанлък бях посрещната сърдечно. Въодушевена съм от всичко, което изживях в този хубав град с приветливи хора. Особено ми хареса новия Музей на розата, където сега за първи път се проведе тържеството.

Имах чест да се срещна и с кмета на Казанлък г-жа Галина Стоянова, както и с председателя на журито поета Димитър Христов от София и разбира се, с основателя на Фестивала Димитър Никленов.

Много се зарадвах, когато узах, че споменатите поети са сътрудничили в изданията на ИК „Братство“ в Ниш и че Димитър Христов е участвал миналата година в Литературния пленер в Сичево, както и това, че е превел на български език стихосбирката "Влак за самотен пътник" от нишкия поет Зоран Пешич Сигма.

Особено съм щастлива, че и аз съм дала парченце принос в укрепването на културните и приятелски връзки между Сърбия и България.

Денко Рангелов

Миляна
Игнатович
Кнежевич

Бобан ДИМИТРОВ

Рибар

Днес ще ида
Да ловя риби
Там покрай реката
Ще застана
До твоята къща
И ще погледна
Към твоя прозорец.
Ще знам
Че теб там
Отдавна те няма
Но все пак...

Риби

Както и винаги
Ще има малко
На моята
Неловкост
Това ще се дължи
Вместо тях
Пак ще хвана
Старото чувство
Че за всичко
Съм виновен само аз.

Вечни въпроси без отговори

Тя е безпределно тъжна
И времето би искала да спре.
Но не може,
Но не може!

Някъде се е загубила волята ѝ.
И тя не може да я намери.
Ха, не може да я намери!

И очаква някакъв магически миг,
Който да промени живота ѝ.
Но той не настъпва.
Да, не настъпва!

В трепет потъва разсъдъка ѝ.
Душата ѝ отдавна вече е потопена.

И тя иска да обича,
но няма кой.
Или поне така ѝ се струва.

Жivotът за нея се сложен.
А той е един и бързо минава.
И защо именно тя да е тъжна
в тоя свят с безброй щастливи жени?

Може би някой някога е внедрил грешка
в нейния живот?
А може би това неохотно е направила самата тя?

А може би е и тя грешка
на тоя свят
или пък е грешка самия живот?

Много въпроси си поставя тя.
А животът полека се оттича.
Вечните въпроси
остават без отговори.
Да, без отговори...

Мирослав ХРИСТОВ

На излизане от храма

На излизане от храма
видях един човек
той носеше къща върху своята глава
говореше как падал много пъти
и разрушавал изграденото с труд
как използвал различни материали
уж нови и безболезнени
отминах
изплювайки се в прозореца му
помислих си -
поне малко да изчистя картината
на променящите се сезони и лица.

Зоран ВУЧИЧ

Говоря

Говоря. От нощта отнемам
слънчевото ѹ същество,
от стогодишен сняг извличам
последната жарчица на главята.

Изнасям аз ветровите място
слабото, чистото, крехкото,
малкото, разиграното, безопасното,
в синевата загледаното.

Изнасям сред големия студ
лилията на душата, гълъбовото око,
пяната на сънищата, бъдещата мисъл,
самотния агнец на усмивката.

Луди са намеренията ми,
дано не убият новороденото
прозрачно същество на духа -
моите устни.

Забележка: Цар Траян има кози уши

Риза

Голяма е свободата,
но все още расте,
общата нощ за да осветли.

Нека е видимо
по пътя,
по който ще премине ризата.

Ще мине
празната риза
с вятър в ръкавите.

Ще дойде
черна любима
в бащиния дом.

Родно дърво

Родното дърво е расло в тишина.

Изправено расте,

посветено на височината си.

Поне един път всеки век

изобилно щъфти.

Тънките клони са натежали от плодове.

Започва събирането на плодовете,
берачите вече разкопват
гробовете.

Радица БОЖИЛОВА

Знанието е съкровище, което ще последва своя собственик навсякъде

Затвори очи! Какво виждаш? Виждаш ли безкрайната вселена, чиято част си ти? Осъзнаваш ли колко си велик, само защото си незначителна прашинка в космоса и колко си нищожен в сравнение с него?

Толкова далечни краища е готов да опознае човешкият ум! Толкова неразблудени тайни да разгадае, а самият той да остане неразрешена загадка! Започва от звук, от буква, от число, засилва се и тича напред, опитва се да достигне своето време на развитие, опитва се да бъде фантом, да бъде предвестник на едно по-светло бъдеще. Всеки от нас е създаден с целта да опознае своя свят. Всички ние сме оставени самотни да витаем по неизвестните лабиринти на живота, загубени да търсим своя изход в задълбени улици, да търсим светлина в тъмните простори и да гледаме към звездите, когато сме затънали до гуша в калта. През целия си път на съществуване ние се адаптираме към апокалиптичните промени, свикваме с рязките кръговрати на съдбата, с непредсказуемото и хаотично течение на живота. Научили сме да се променяме, да разсъждаваме, да се развиваме и винаги да вървим напред. Но нямаше да постигнем нищо, ако не бяхме започнали да учим. Даже, когато в ръцете ни бяха подадени камък и пръчка, ние не успяхме да запалим огън, защото не знаехме, че той може да съществува. Сега сме стигнали немислимо далеч, развиващ технологии, които създават човекоподобни, наречени роботи, научихме да се борим срещу непредсказуемите природни бедствия, започнахме да пътуваме сред необятните пространства, да навлизаме в други измерения, да намираме тайни светове. Разбрахме, че в основата на всичко стои науката. Видяхме, че само знанието може да ни издигне толкова далеч, за да видим скритите и неопознати

горизонти. Единствено то ни позволява да осъзнаем своята реалност, сигурно и самоуверено да стъпваме по хълзгавите пътеки, които ни подлага живота. Нашият умствен багаж е съкровището, което ще носим по време на цялото съдбовно пътечествие, а то ще ни последва и във вечния ни мрак. Знанието е като блестяща падаща звезда, чиято светла следа са нашите мисли. Следа, която ще блести завинаги, и след нас, огрявайки тъмните ни и безжизнени клетки. То е богатството на един истински човешки идеал. Не познава граници, не познава окови, робство, смърт. То е самата вечност. Ценност, която придобива значение с всяка наша нова мисъл. Нематериалната ни скъпоценност. То е нашата основа, нашата реалност, бъдеще, то създава нашия свят. Личността ни расте с него, нашият кръгозор се разширява, цели вселени се разгръщат пред нас, а ние с разтворени ръце политаме към тях. Колкото по-нависоко целим, толкова е по-голяма възможността да улучим звездите, обаче небето е изпълнено с празно пространство. Въпреки че опита и познанието ни позволяват да опознаем цялата доблест на нашия свят, те ни показват и тъмните страни на действителността. Те разбиват заблужденията и изтриват наивните ни гледни точки, унищожават неизвестността, предлагайки ни обективни решения.

След като нашето съкровище премахне страхливата и осъкъдна паяжина, ще можем смело да погледнем истината в очи. Развивайки знанието до една превъзходна степен, разбираме колко по-величествени неща има от самите нас, проумяваме своята дребнавост, но точно това ни прави велики - способността да осъзнаем незначителността си и опитите ни да станем полезни на обществото.

Петър Геров

Моето село

Животът без теб
Ден без огнището
Без птиците
Облаците
Тестото
Дъждовете
Ракията от круши
Без теб и пастирите
Аз съм пътник
Без душа
Единственото си мое
За което
Още като малък знам
Аз на теб принадлежа
Ако не беше
Какво щях да сънувам
На кой гроб
Щях да се поклоня
И запала свещ
На кого щях да пожелая късмет

(Превел от сръбски: Б. Димитров)

Бойко ЛАМБОВСКИ

Балада

Но аз
съм винаги по-добър
отколкото е необходим.
И винаги по-лоши,
отколкото е известно.

Моите острови
никой не ги е откривал.
Никой не ги е напускал
моите острови.

Моите бисери
никой не ги е пресметнал.
Никой не спира
да ниже моите бисери.

Моите жертви
никой не ги е разпънал.
Никой не им е
простил на моите жертви.

Радица БОЖИЛОВА

Светлина

Шепот, шум, гърмеж.
Крачка напред, вечно внимание,
безкраен, напрегнат вървеж
и кротко, скрито ридание.
Шепот, шум, гърмеж!
Безкрайна мъка, отчаяние,
безнадежден, вечен копнеж
и дълбоко скрито желание.
Шепот, шум, гърмеж!

Удрят се тежки чукове,
разнасят песен за съдбата.
Разкъсват се тежки стонове,
вътре в утробата на Земята.
Пот и болка по челата измъчени,
страх, ридания, скръбни зукове,
Жили, безмилостно осъдени.
Удрят се тежки чукове.

Коридори на мрачната безкрайност.
Скали съхранили загадки, тайни,
дълбока, дълбока старост,
времена забравени, незнайни.
Хилядолетни следи от цинк и олово,
завещание, труд и всеотдайното.
Мълчи могъщо слово, скрито в
коридори на мрачната безкрайност.

Опасна игра на живот и съдба.
Шепот, шум, гърмеж.
Неуморно трудеща се душа,
неугасим за сигурност копнеж.
Удрят се тежки чукове.
В коридорите на мрачна безкрайност,
разнасят се скръбни стонове.
Опасна игра на живот и съдба!

Копнеж

Небето ме прогръща в захлас,
стопявам се със синевата.
И чувствам болка, студ и мраз.
Отекват небесата.

Дъждът ми подарява своята песен,
мелодията спира дъха.
Но въздухът е влажен, просторът е тесен.
Тихо умира дъжда.

Залезът ми завещава невинна красота,
прелест упоява моята душа.
Страхувам се, изчезва, умира светлината!
Залезът става тъмнина.

При вечерен здрач, целуни ме,
нека красотата споделим.
С нежен дъх стопли ме,
в тъмното нека се сплотим.

Пази ме от дъжда, от тъгата,
пази ме от самотния ден.
Не искам песен, красива е и тишината,
закриляй ме от мрака студен.

Ти прогръни ме вместо небесата
и ще усетя безкрайната шир.
Ще изчезне студа, ще се стопли душата,
ще чувствам спокойствие и мир.

Елизабета ГЕОРГИЕВ

Тайната на лавиците за книги

Четенето – ДА и НЕ

«Човече, не крий Божите слова от тези, които желаят да ги четат и преписват! Радвай се дори, че и брат ти ще се спаси чрез тях! Те не са били написани, за да ги крием в сърцето или жилището си!»

Президент Козма

Книгата и четенето - днес и утре

Кните са най-мощната форма на диалог между хората, между общностите, между поколенията. В ерата на технологиите и бързото темпо на живот нямаме достатъчно време да се съсредоточим върху себе си и собственото удовлетворение. Един от най-добрите и най-полезните видове развлечения е да седнем в природата с хубава книга и да четем. Прекрасна романтична картина, но колко е реална? Колко често в ежедневието срещаме истински любители на книгата? Дали и колко се чете? Как хората «пепеляшкат» книгата и на какво равнище е четенето в Сърбия? Колко сръбският читател познава съвременната българска литература? На тези и на още няколко други въпроси ще се опитам да отговоря в следващите редове.

Електронното ежедневие от нас очаква да бъдем малки роботи, винаги готови за бързи реакции. Всяко наше движение във войната с ежедневните ни проблеми е свързано с някакво бутонче, с клавиатурата на компютъра, с всемогъщата мишка, с която влизаме в тайнствения свят на гениалните знания. И почти както в приказките, ставаме пленници на тази виртуална действителност, роби на съвременния цифров свят, в който почти не съществува допир и чувство. В такава една обстановка изчезват всички мечтателни герои. На хилядната планета, там някъде далече, отива Малкият Принц, за да търси своята роза. А дали ще я намери? Може би тя е само един файл в мозъка на големия компютър!

Може би тази цифрово-компютърна картина на действителността ни не е толкова вярна, но както вървят нещата в този загадочно бърз свят на човешкото развитие, ще дойде ден, когато тя ще стане истинска.

Задаваме си въпроса дали в един такъв хипотетичен свят може да преживее обикновената хартиена книга? Дали след сто години, да речем, в уютната стаичка на някой космически кораб, който пътува от Земята към Луната, ще седи един обикновен човек със стара хартиена книжка в ръка?! Може би да, може би не! Всичко зависи от волята на хората в бъдещето, макар за миг да спрат бързото развитие на мощните си компютърни желания и да позволят на книгата да живее поне като антика. Едно е сигурно – таблетите и електронните книги ще живеят много по-гълъноценен живот от днес, а книгата...

Реагирайки на едно такова гледище и заставайки на страна на книгата, неповторимият Умберто Еко казва: "Докато електронните комуникации пътуват преди вас, книгата пътува с вас и с ваша скорост. Ако поради корабокрушение се намерите на пуст остров, от книгата ще имате полза, за разлика от компютъра. Затова книгата и по нататък е вашият най-добър приятел за корабокрушения и за Ден след."

На малките пусты острови в бъдещето може би ще съществуват малки книгохранилища на бъдещите Александрийски библиотеки, където библиотекарите на бъдещето ще съхраняват писаното културно наследство от миналото. Там ще живее хартиената книга. Едно е сигурно, че книгата ще живее в един друг вид – като виртуално, цифрово четиво в библиотеките без стени, в библиотеките на бъдещето.

Факт е, че днес се чете повече от някога. Просто по-лесно е да се намери четиво. Но въпроса е какво се чете? Днешните поколения деца постоянно са пред компютрите, учат, четат различни неща, и полезни и лоши, знаят да намерят източници на информации. Всичко това им подаряват интернета, Уикипедията, другите интернет-енциклопедии, електронните списания... Имайки това под ръка, те все по-малко и по-малко се обръщат към хартиената

книга, която все по-често води ожесточена битка и със съвременните медии за вниманието на публиката. Съперникът в тази битка са различни шоута – включително и риалити, популярни сериали, интернет, обществените мрежи. Да се прочете една книга е нужно време. Една книга се чете с часове или с дни, а филмът се «преживява» в продължение на два часа, както и един концерт или сериал, а да не говорим за съвременния начин на общуване между хората чрез обществените мрежи. На един добър и обучен четец, освен желание и воля да чете, е необходимо и да се съсредоточи върху четивото, да ангажира и ума и сетивата, ако иска да разбере онова, което чете. За другите видове забава умствената ангажираност е на много по-ниско равнище, за някои дори и не е нужно.

Четенето в Сърбия

Едно от най-големите културни събития в Сърбия е широко известният традиционен Панаир на книгата. Издатели, писатели, книгоразпространители, библиотекари, повече от 200 000 посетители всяка година през октомври идват в Белград на голямото десетдневно тържество на книгата. Миналата година се състоя 61. Панаир на книгата, който според официалните данни на организаторите¹ е бил посетен от 188 409 души. На панаира участваха общо 480 издатели, изложители, ко-изложители, от които 494 директни изложители – 412 сръбски и 68 чуждестранни от Беларус, Босна и Херцеговина, Индия, Израел, Унгария, Китай, Русия, Словения, Хърватска, Черна гора и Чешка република. Изложението бе съпроводено от многобройни качествени програми – представяне на книги, срещи с домашни и чуждестранни автори, конференции за библиотечни специалисти, издатели, книгоразпространители общо 573 програми и 11 изложби. Тези данни потвърждават, че Международният панаир на книгата в Белград е най-голямото събитие по рода си в региона, както и един от най-важните в Европа.

Когато имаме предвид по-горе казаното, логично е да заключим, че в Сърбия се чете много, но дали е така? Дали хората наистина обичат книгата или просто имат желание да бъдат част от великолепното мероприятие, наречено Панаир на книгата, в което искат да участват всички, които се считат за интелиектуален елит?

На малкия човече-читател му е много трудно в света на литературната хиперпродукция. Ще попитате „Защо - хубаво е да се чете, когато съществува богат избор на книги. Може би е малко трудно на

читателя да се определи какво да вземе да прочете, но все пак – колкото повече, толкова по-добре!“ Но, заради толкова нови книги, които „привличат“ с различни качества, истинският литературен вкус като че ли изчезва, понеже няма достатъчно сили нито пък време да се създаде и укрепи. Ежедневно се явяват нови и нови заглавия, които издателите представлят по един или друг начин. Пъстри и интересни реклами за нови книги посрещнат хората в Сърбия почти на всяка крачка – във вестниците, в автобусите, по телевизията. По пътя от къщи до работа от големите билборди се усмихват ИН писателите (водещи на телевизионни предавания, певици, актриси, старлетки), представяйки новите си романи. В различните телевизион-

ни предавания често се говори за новите книги, читателите имат възможност да се запознаят с новите течения в световната литература. По-подробни данни за новите книги могат да се намерят и в многобройните литературни списания, по различните сайтове в интернет, които се занимават с книги и нови издания, от афишите, които изпращат на читателите от издателските къщи. Маркетингът е съечно оръжие във всички части на съвременния живот, също така и в света на книгите, но за съжаление в голяма част се отнася до не много качествена литература.

В Сърбия продължава да доминира печатната книга. През 2016 година сръбските издатели обявиха около 12 000 заглавия, докато почитателите на електронните книги² са имали възможност да се срещнат с около сто дигитални издания. В книжарниците и библиотеките най-търсеният книги са фантастиката и историческите романи, а читателите най-малко предпочитат класическата литература.

От по-горе казаното може да се заключи, че всички пишат и че всеки може да издаде книга без препятствия. Има истина в тази констатация, но мисля, че е по-важно да отговорим на следния въпрос – какво се чете и колко се чете? Одговора ще намерим в резултатите от многобройните анкети и изследвания, които провеждат почти всички библиотеки в Сърбия, начало с Националната библиотека, както и различните специализирани агенции и издатели. Резултатите от тези анкети често предлагат различни данни, но факта, който е единен за всички, е, че все по-малко и по-малко се чете и че се чете естетично некачествена литература.

Въз основа на изследванията на Народната библиотека на Сърбия 55% от гражданите никога не са купили нито една книга, а 43% не са прочели нито една книга! От тези, които не четат, 8% са хора, които никога не са чели. Понеже книгите са скъпи и тези, които казват, че чатат, не купуват книги, но ги взимат от приятели и роднини. Средния сръбски читател, когато купува книга, не дава повече от 500 динара, а по критериите за купуване на първо място е качеството на книгата. Но и тук няма правило. Жените обичат да чатат „лека“ литература и чатат повече от мъжете. Те никога няма да купуват книги на политически теми, а мъжете са против любовните романи, поезията, хороскопа. Всички много повече чатат съвременни автори. По-възрастните жени купуват бестселъри, а момичетата обичат „книги за развлечение“ и хороскопи.

В сравнение с 2006-а година значително е увеличен процента на хората, които купуват книги в книжарниците³ – преди девет години са били 47%, а 2011-а до 10% повече. Изследването показва, че 60% от анкетираните през изминалата година са прочели поне една книга и че две трети от читателите са членове на библиотеката. Книгите обаче според проучването по-често заемат от приятели, отколкото от библиотеката. Увеличен е броят на читателите, които чатат книги по интернет – през 2006-а те са били 8%, а сега са 15%. Читателите предпочитат чужди писатели, отколкото домашни, популярни романи, исторически романи, детски книги, фантастика.

Още някои данни от изследванията на навиците за четене в Сърбия⁴:

- * 20% от домакинствата с деца на възраст под пет години в Сърбия нямат никакви детски книжки;
- * 1/3 тийнейджери чатат, когато им е наложено;
- * 29,5% тийнейджери не чатат никакви книги през ваканциите;
- * Възрастни
- * 10% - 15% през последната година са прочели 1-3 книги;

(На стр. 10)

- * 1.5% през последната година са прочели повече от 12 книги (повече от една книга на месец);
- * 7% нямат никакви книги у дома си;
- * 8.5% имат повече от 400 книги;
- * 10% купуват най-малко по една книга на месец.

Главните „образи“ в живота на една книга в Сърбия, от които зависи дали ще бъде четена или не, са: цената, маркетинга, отношението на средния читател, отношението на истинския читател-почитател и някъде в края е качеството. Книгата е оставена да воюва, за да извоюва победа, та някой да я вземе и да я прочете. От толкова много книги някои побеждават и стават популярни, други се забравят, третите чакат. На хората е да преценяват, слушат, и надяваме се по-често четат истински книги.

Българска литература на сръбски език – последните десет години

Неписаното правило на Балканите, когато става дума за културата и литературата, е, че балканските страни се познават малко помежду си в това отношение, то ест, по-екзотично и вдъхновяващо е да опознаят културата и литературата на далечните или големи народи, а никакво предизвикателство не е да се запознаят с културата и литературата на съседите си. Разбира се, една от основните причини за тази констатация са исторически бурните отношения, които са допринесли за взаимните културни връзки на балканските страни, особено тези езиково близките, южнославянските. Факт е, че в Сърбия повече се чете чуждестранна литература, особено американска и западноевропейска. През последните години са популярни авторите като Мураками и

Памук, но и скандинавски и южноамерикански писатели. Малките литератури търсят своето място в лавината на по-големите. Една от тези малки литератури, която започна добър живот сред сръбските читатели, е и българската. През последните години интересът на сръбската читателска публика към съвременната българска литература се увеличи. Писателите като АЛЕК Попов и Георги Господинов станаха популярни и четени в библиотеките в Сърбия. В базата COBISS.rs можем да намерим 75 резултата на преведени от български на сръбски литературни текстове в последните десет години. В периода от 2006 до 2016 положението е следното:

ГОДИНА	БР. НА ПРЕВОДИ
2006	0
2007	1
2008	1
2009	3
2010	5
2011	4
2012	29
2013	9
2014	16
2015	5
2016	1

Най-голяма част от тези преводи са литературни творби, поместени в списания и сборници, но тук се намират и самостоятелни книги, както на споменатите АЛЕК Попов и Георги Господи-

нов, така и романите на Захари Карабашлиев, Елена Алексиева, Емил Андреев, драмите на Христо Бойчев, поезията на Любомир Левчев и друго.

Волтер е казал: «Колкото повече четете без да размишлявате, толкова повече се уверявате, че знаете много, а колкото повече размишлявате, докато четете, толкова по-ясно виждате, че знаете много малко.» В търсения на отговори е нужно всеки ден да четем добри и качествени книги, в хартиен и електронен вид. Времето и историята ще отговорят на въпроса накъде пътуват книгите, дали ще съществуват лавини от книги или библиотеките ще бъдат поместени в малки носители на памет. Задачата ни е да разберем какво те означават за човечеството и колко са важни всички знания на този свят. Съдбата на човека се крие сред тях и както каза още един известен творец Флобер: „Недайте да четете само затова, за да се забавлявате, както правят децата, нито пък непрекъснато да учите, както правят амбициозните хора. Четете, за да живеете!“

1. Ме ународни београдски сајам книга – заврши текст <http://sajamknjiga.rs/2016/11/02/61-medjunarodni-beogradski-sajam-knjiga-zavrsni-tekst/>

2. Данните показват, че читателите в Източна Европа не четат електронни книги. В Западна Европа и Америка положението е друго. Така, например, в Америка е равен брой закупени традиционни (хартиени) и цифрови книги, докато в Русия броят на продадените електронни книги е на нивото на статистическата грешка.

3. Koliko ljudi u Srbiji iita? http://www.dominomagazin.com/article/22658/knjige_koliko-ljudi-u-srbiji-cita

4. Данни на Института за изследване на културното развитие

Елизабета ГЕОРГИЕВА

Познавам те...

На Петя Александрова

Познавам те,
Заштото се оглеждам в очите
На стиховете ти...
Играя валс с твоите думи
Свободна като птица,
Пепеляшкам
Познати и непознати чувства,
За да бъда назначена
За малка прислужница на окъпаните ти мисли...
И още нещо, скъпа,
Познавам те,
Заштото плячкосвам
Познатите погледи на сърцето,
Заради твоите стихотворни усмивки,
Аз детето
На друго небе, на друго време,
Но твой приятел...

Когато надничава в стаята на приятелството ни
Там радост, гълъбка, детски сълънчица,
Усмихнати оченца, хубави лица,
Топли погледи и още по-топли думи.
Всяка дума е звено
Между моя малък поглед
И огромния хоризонт,
Чиято господарка си ти.
Познавам те,
Вятър бъди!
Аз ще съм пъсъчинка
И ще търся твоите следи..
Познавам те...

Едно време

Имало едно време
на ненадейни танци на много очи.
Случаен валс на надежди и сънища.
Танцували те покрай релсите
и старите вагони,
които нагърбени носят тайни и въглища,
любов и огън.
Отронват се чувствата от теб, който сега гледаш
снимки от миналото
и снимки към бъдещето,
тайство и погледи.
Разпятието на живота
гордо сияе от лицата на непознатите хора.
Черно и бяло.
Бяло и черно.
Планина, камъни, сенки,
синева, която не се вижда.
Всичко шепне.
Сънувай!
Искай!
Тичай!
Живей!
Задраскваш лъжовните сънища, които днес сънуваши,
и сънуващи сънци, лъчи, идващи от вчера.
Планина, камъни, сенки, синева, която не се вижда,
влак, който води към по-хубав свят...

За нас библиотекарите

На Мария Младенова

Нижат се думите и книгата се ражда,
голяма като слънце с хиляди сърца...

Ти я пазиш като очите си
и коронясваш се за ангел пазител на мъдростта.

Мислите се развяват – диви коси на гердан от букви...
Различни мисли на милион лунатици!

Наричат ги творци, пророци на чувствата,
пазители на знанието,
търсачи на поредната мъдрост,
небостръгачи на животното, наречено човек...

А ти и аз, скромни часовои
пред съкровищницата на това човечество
пазим духа му със сърцата си!
Пазим бримката на бъдещето,

което надничава под хартиена грамада,
под купчина от ново знание, разпространено по
компютърните клони,
пазим бялата мъгла

и черната следа
на тайнствената фея книголюбител,
летяща между гордите рафтове,
пазим твоето и моето

във всяка книга, докосната с пръстите ни...

Ние сме пророци,
които рисуват вчера, и днес, и утре
с чужд молив.
Докато живее нашето дело
и човека ще е жив!

Любомир ДИМИТРОВ**Не падай духом, където ти падне!****- РАЗГОВОР С ГАНЧО САВОВ -**

Когато бях осъден и лежах в затвора по скальпено дело за „шпионаж”, животът ми прекъсна, но не се отказах от работата си и не загубих себе си, признава репресираният по Живково време.

Читалище „Развитие“ в Дряново организира творческа среща с журналиста, писателя и преподавател във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ Ганчо Савов, на която беше представена най-новата му книга „Не падай духом, където ти падне!“.

Ганчо Савов е роден на 25 октомври 1930 г. в Перник, но израства в Дряново, в семейството на музиканти, художници и литератори. Твореца учи гимназия в Белград, а получава филологическо образование в университетите в Загреб, Сараево и Любляна. През 1974 г. Савов е осъден на 18 години затвор по скальпени обвинения в държавна измена (шпионаж в полза на Югославия). Излежава 11 години от присъдата и е освободен през 1985 г. След 1989 г. той е реабилитиран и продължава активната си журналистическа и публицистична дейност. Бил е главен редактор на списание „Панорама“ и председател на Съюза на преводачите в България. Преподава балканистика във Великотърновския университет. Ганчо Савов е лауреат на редица национални и международни награди, като преди години стана носител на Националната литературна награда „Рачо Стоянов“ за цялостно творчество, която му бе връчена в Дряново. Поводът да се срещна и разговарям с именития колега и съгражданин бе именно представянето в Дряново на новата му книга.

- Г-н Савов, последната ви книга "Не падай духом, където ти падне!" с какво е свързана? Може би в нея се говори за днешното тревожно и смутно време?

- Тя е издадена като юбилейна книга от Великотърновския университет, като едно признание за моята преподавателска и научна дейност. Това е панорама на творчеството ми и като учен в областта на южнославянските литератури, и като публицист и литератор. Книгата съдържа разностранни неща - от стихотворения, които са писани в затвора, научни студии, които интересуват студентите, моя библиография и други материали. Тя е илюстрирана от мен, като подборката е направена в катедра „Славистика“ на филологическия факултет и я представиха в университета с внимание и от студенти, и от преподаватели. - Известният политик Бисмарк беше казал, че Балканите са едно буре с барут, което всеки момент може да гръмне. Как виждате вие днешното състояние в този взривоопасен район на Европа, след като сте запознат отдавна с проблемите на Балканския полуостров и в частност с неговата културна идентичност? - Южнославянските страни, които са сърцевината на Балканите, ги познавам наистина много добре, защото съм бил неведнъж там. Мисля, че и в този момент има искрица, която винаги тлее. Например бях в Босна, преди да завърши въоръженият конфликт, бил съм и в откритото там посолство. Имел съм много

близко общуване и с другите страни от Балканския регион и затова добре ме познават. В Словения ми издадоха една луксозна книга, в Хърватия ме търсят за сътрудничество между български и хърватски творци, а пък в Сърбия ми издадоха книгата „Антология на сръбския хумор“. Подобни взаимоотношения имам и с колегите от Черна гора, а по-малък ми е контактът с Македония, макар че и за техните писатели съм писал неведнъж.

- Като познавач на балканската литература смятате ли, че има все пак нещо да ни разединява в тази област?

- Смятам, че в областта на литературата нищо не ни разединява! Всички дрязги и конфликти са предизвикани от политиците. Смея да твърдя, че изключително добри са отношенията и връзките между сръбските и българските писатели. По техни и наши предложения се създадоха общи сдружения за сътрудничество. По отношение на преводите на тяхна литература стоим най-добре, защото имаме активни и добри преводачи, а и се е натрупала огромна библиография от техни преведени книги, на неща, които излизат в Сърбия. Изобщо хората на перото от двете балкански страни стоят много близко един до друг.

- Дряново е малък балкански град, но с големи имена в литературата, музиката и културата, които са на европейско, та дори и на световно ниво. Достатъчно е да споменем драматурга Рачо Стоянов, поетите Атанас Смирнов, Марко Ганчев, Димитър Стефанов, Теодора Ганчева, музикантите академик Христо Недялков, композитора-песенник Тодор Попов, симфоничния диригент Месру Мехмедов. Предполагам, че наблюдавате и младите дряновци, които не посрамват своите предшественици?

- Поддържам връзки с повечето от споменатите творци, които са живи и здрави, и се гордея с тях, защото съм дряновец. Към тези имена бих прибавил и дряновски поет и писател Генчо Витанов, който стои на равнището на нашите най-добри творци. Младите дряновски литератори също се стараят да продължават традициите на утвърдените вече имена в българската литература. Преди време списание „Пламък“ посвети изцяло един от броевете си именно на дряновски творци, между които имаше и талантливи млади хора, и това е радващо и обнадеждаващо.

- „Не падай духом, където ти падне!“ звучи като ваши девиз през всичките години. Така ли е?

- Съставителите на последната ми засега книга са разбрали, че наистина това е моят девиз през годините и той е изведен от контекста на афоризмите, поместени там. Този девиз – „Не падай духом!“, съм следвал, докато бях подложен на репресии. Човек трябва да мине през „сито и решето“, за да може да погледне сам върху себе си, а така се вижда най-добре и духовната устойчивост на человека.

- Какво ще пожелаете и на своите приятели и земляци, а и на младите си колеги, които все повече са объркани от днешното смутно и тревожно време?

- Когато младият човек избере своя път, макар в началото да не е устойчив, му желая да го следва неотлъчно! Давам пример със себе си, когато бях осъден и лежах в затвора, животът ми прекъсна. Но не се отказах от работата си по съвременната българска и балканска литература. Затова моят съвет най-вече към младите хора – „Не отстъпвайте от своя път, не унивайте и следвайте своите цели докрай!“. Желая на всички читатели здраве, просперитет и успехи във всички начинания.

(Близ)

По повод световния ден на книгата - 24 април**Денко РАНГЕЛОВ****Стръкче цвят****На мама**

Засадено от ръце корави и с обич голяма

В градинката всяка година избуява

Край дюлата в която качеши котлето мама

Спомени мили в сърце навява

Всички чудехме се на мама!

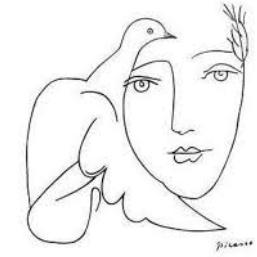
Как с любов толкова голяма

Гледаше децата, земята и цветята

И всички живеехме заедно

После ние се пръснахме по света

Горкичката остана сама

Едно утро в небесата

Пресели се мама

В двора остана

Стръкче цвят

От обичта на мама

В душите ни

Празнота голяма

На Малка Богородица, 2000. г. Бански Дол, 5 часа сутринта

Слънчево момиче**На Елизабета**

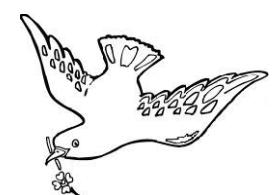
На смиловска земя

Стръкче слънчоглед избуява

С полъха на ветреца от Видлич

Сeme благодатно засява

Реколта от чудеса

На деца дарява

Все момиче слънчево

Си остава

На Петровден 2015 г. Бански дол, 8 часа сутринта

Поискай**На Катя Ерменкова**

Когато поискаш миг на щастие

Пожелай да бъдеш край езерото кротко

И пламъчето на обичта ще проблясне

Като слънчев лъч дълго очакван

И въздуха ще замерише на дъх пролетен

И една вълна ще се разплисне

Със нежност и топлина съкровена

Поискай да дойдеш през месец май

Жадно те чакат обятията на чудесен край

Поискай да станеш русалка и господарка

На слово и чувство, поискай, пожелай ...

Сандански, 12 май 2007 г. 5 часа сутринта

(От стихосбирката под печат "Полъх на добрина")

Елизабета ГЕОРГИЕВА

Лъжа

- Аз ще бъда тук и никога дума няма да кажа. Езикът ми, вкаменен ще лежи в жилището си и само понякога ще направи движение, понеже мисля, че така трябва да бъде. Всяка част от човешкото тяло има правото да се движи напред-назад, нагоре-надолу, наляво-надясно...

Дума няма да кажа, защото нямам какво да кажа. Умът ми се изгуби някъде. Силата да разговарям умно отиде заедно с ума, така че останах сама със своето тяло и своя беден дух. Духът, който е мой, ако искам да бъде мой, и който също така може да принадлежи на друг, ако поискам да го дам. Философията на живота ми е твърде сериозна и има някакво прелестно лице на многозначна и мултилична сянка. (Не мога да разбера какво искам да кажа, но мисля, че е умно!) Май всички най-умни философи са ми чичовци и вуйчовци и тяхната кръв храни избягалия ми ум. Сериозно! Аз съм философ-лунатик, Господ... Не, не, не! Като човек без своя собствена воля нямам нищо свое и нищо лично, нямам кръв и нямам майка и татко, така, нормално нямам нито чично, нито вуйчо. Аз съм лунатик...

- Много се радвам, господин Лунатик, че се запознахме. Аз съм госпожа Звезда.

Може би ви учудва поведението ми, свободата, която чувствам към Вас, но аз самата съм олицетворение на свободата, знаете ли... Моето местоположение, жилището ми, не е статично, просто казано, аз и не го зная. Всъщност така живея, за да почувствам колкото мога по-силно живота. Животът, господин Лунатик, е нещо много красиво, ако искате да го обичате, ако имате желание да се влюбите в него и всеки ден да се срещате със силните страсти на предизвикателствата. Животът е птица. Той може да бъде и лястовичка, и хищник, и врабче, и канарче... Може да бъде такава птичка, каквато ти искаш да е. И ще летиш с нея до местата, до които ти искаш да летиш. Животът е чудо.

- Госпожо Звезда, Вие сте нещо особено. Никога досега не съм срещал такава персона, която си играе с думите като с мъниста. Вие сте богиня на мъдростта, Вие сте...

- Моля Ви се, моля Ви се, господин Лунатик, аз съм само лъжа. Лъжовно и фалшиво лице на истината, кое то се усмихва от огледалото на живота. Всичко, което виказах, е само паяжина на скритата истина, по-просто казано - лъжа.

- ЛЪЖА!?

Уважаеми читатели,

Вестникът все още е безплатен. Заинтересованите да го получават на домашен адрес за повече информации могат да се обадят в редакцията. Единствено, което трябва да заплатят, са пощенските разходи, които на годишно ниво възлизат на 500 дин.

Редакцията

Портал ФАР
- интегрира
мултикультуралното
развитие между Сърбия
и България

ПАНСИОН САКС-БАЛКАН ДИМИТРОВГРАД / ЦАРИБРОД /
www.sax-balkan.co.rs

Собственик: ИВИЦА ИСТАТКОВ
Моб: +381 63 436 626
Улица: Балканска 18
Димитровград - Сърбия
Телефон - прием:
+381 10 363 566
Моб: +381 69 363 5661
Факс: +381 10 363 566
e-mail: ivicaistatkov@yahoo.com

Ново
Братство

CIP - Каталогизация у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
323.15-659(497.11)
ISSN 2466-4707 = Ново Братство
COBISS.SR-ID 224701964

Вестник на българите в Сърбия
Първи брой излезе на 15 юли 2016 г.
Издава: Издателство "Ново"Братство", Ниш,
"Кей 29 декември" - 8
Основател на издателството:
Национален съвет на българите в Сърбия

Деян ЕНЕВ

Казвам се Ангел, отче

Седим с отец Илия на една масичка отвън в кафенето на кварталното пазарче. Неделя следобед е. Отец Илия е срасо и с голям сребърен кръст на гърдите. Край нас минава с клатушкаща се походка ниско пълно момче. Спира смутено до масичката ни и започва да подрива бордюра и да клачи ръцете си.

- Отче - казва по едно време, пристъпва една крачка, навежда се и целува дясната ръка на отец Илия. Сетне продължава:

- Отче, брат ми краде икони и ги продава. Това лошо ли е?

- Това е много лошо - казва отец Илия. - Иконите са на всички. Като краде икони, брат ти ощетява всички хора. Кажи му да не го прави. Голям гръх е.

- Отче, аз му казвам, но той казва, че ще ме набие.

- Кой е по-голям?

- Той, отче. Той е на 37.

- А ти на колко си?

- На 19.

- Ходиш ли на църква?

- Ходя, отче. Като вляза в църквата, си запалвам свещичка и целувам иконите. А брат ми не ще да идва в църквата. Той много пие, отче. Като се напие - и налита на бой. Той не беше такъв, отче. Беше добър човек. Той ме е отгледал. Но като се разведе и остана без работа, нещо му стана. Започна да пие. Продаде всичко външни. Даже и дюшемето продаде. Сега живеем на гола плоча. През лятото не е много зле, но през зимата е страшен студ. Понякога палим огън направо на плочата, за да се топлим. Майка ми е болна. По цял ден лежи на цимента, увита в някакви черги. Като се напие, брат ми налита да бие и нея. Тя много се плаши. Като се уплаши и започва да вие, по цяла нощ някъй път вие. Тихичко, като премазано кутре. Брат ми казва, че много уважава Хитлер. Казва, че при Хитлер е имало ред и дисциплина и никой не е бил гладен. Аз му казвам, че да се крадат икони е гръх. А той налита да ме бие и казва да не го дразня, че щял да вземе и да запали цялата църква. Какво да правя, отче?

- Всеки отговаря за себе си - казва твърдо и ясно отец Илия.

- Те, хората тук на пазарчето, също правят много лошо - продължи да приказва накъсано момчето, като подриващо с върха на обувката си бордюра и клатеше ръцете си като Пинокио. - Като дойде брат ми тук, на пазара, и те викат, ей, Чембер, ела да те черпим бира. Вземат му бира и му дават да пие. А той хич не може да пие. От две бири се напива. Започва да залита, става скандалджия. Хората от пазара го пият с бира, за да ги разсмива. Да го гледат как залита, как се заяжда с хората и как прави простотии. Като излиза от къщи, аз му викам: Не ходи на пазара, тези хора не ти мислят доброто, пак ще се напиеш. А той вика: Ей, малък, искаш ли да изядеш един бой. Като съм бил малък, на две-три години,

веднъж през зимата съм излязъл от къщи и съм се загубил. Брат ми хукнал да ме търси. Обиколил целия квартал. Накрая ме намерил на стъпалата на читалището. Краката ми били целите премързали. После се наложило да ми отрежат два пръста от единния и два пръста от другия крак. Като ме намерил на стъпалата на читалището, брат ми ме прегърнал и хукнал към къщи. През цялото време, докато тичал, се опитвал да ми стопли краката с дъха си. Добре, че е бил той. Иначе са щели да ми отрежат целите крака. И да пълзя и да се влеча на ръце цял живот. Тук, на пазара, има един такъв просек. Завил е чуканите на краката си с парцали, пълзи като гущер и проси. Щях да съм като него, ако не е бил брат ми. Той ме е спасил.

- Доведи го някой път в църквата - казва отец Илия.

- Няма да дойде - категорично отвръща момчето. - Не ще и да чуе за църква.

- Ти като ходиш на църква, пали и за него свещичка. И се моли Бог да го вразуми.

- А Бог ще му прости ли кражбите на иконите?

- Това не знам. Само Бог знае.

- А аз, отче, никога не съм крал. Мета входовете на нашия блок и си изкарвам по някакъв лев. Ето сега съм спечелил 4 лв. и ще отида да си купя безалкохолно. Довиждане, отче.

Момчето се отдалечава от нас с клатушкаща се походка. От сергиите му подвикват, искат да го черпят с бира. Съдържателят на кафенето идва на масата да изхвърли пепелника.

- Ти с брат си много си приличат - казва.

- Не са в ред и двамата. Абе, живот... - и се прибира вътре зад бара.

След малко момчето отново се задава. Държи в ръце огромна два и половина литрова бутилка с безалкохолно.

- Взех си безалкохолно - хвали се то. - Довиждане, отче.

- Довиждане - казва отец Илия.

Момчето отминава двайсет метра на татък, когато той отново го вика.

- Чакай! А ти как се казваш?

- Ангел се казвам, отче. Ангел - крещи момчето.

От дъното на пазара се задава безкраен крик. Увид е чуканите си с найлон, който гърми като ламарина.

* И. д. директор на Издателството и гл. и отговорен редактор: **Мила Васов** * Редакция: **Бобан Димитров, Петър Рангелов, Даниела Христова, Сунчина Бойкова и Снежана Джелич** * Технически редактор и компютрен дизайн: **Никола Цветков**
Електронна поща: prelombratstvo@gmail.com

* Телефони: Директор: (тел./факс) 018 242-700, Вестникът излиза два пъти в месец. Ръкописите не се връщат. Събствени приходи 330-3002545-68, CREDIT AGRICOLE. * Печата: "Врбас Комерц", Кнез Михаило Обренович 47, Ниш, тел./факс 018 576-283; 064 1981 666

ISSN 2466-4707

9 772 466 1470 000